

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/13/2016
Identifikačné číslo spisu: 3014200404
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančeník
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3014200404.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Viliama Pohančeníka a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľa: V. H. F., Q., Z. XXXX/XX, I., zastúpeného JUDr. Mariánom Ďurinom, advokátom, Sibírska 4, Bratislava, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 05.02.2014 v spojení s rozhodnutím rovnakého čísla zo dňa 12.12.2014, o starobnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sd/130/2014-83 zo dňa 28.09.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sd/130/2014-83 zo dňa 28.09.2015 mení tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 05.02.2014 v spojení s rozhodnutím rovnakého čísla zo dňa 12.12.2014 zrušuje a vec vracia odporkyni na ďalšie konanie.

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vo výške 145,84 € k rukám právneho zástupcu navrhovateľa JUDr. Mariána Ďurinu, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

Odôvodnenie

Rozsudkom č. k. 15Sd/130/2014-83 z 28.09.2015 krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X z 05.02.2014 v spojení s rozhodnutím rovnakého čísla z 12.12.2014 a odporkyni nepriznal náhradu trov konania.

Rozhodnutím z 12.12.2014 odporkyňa zmenila svoje rozhodnutie z 05.02.2014 (ďalej len „rozhodnutie odporkyne“) a podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, § 82, § 112 ods. 1, § 259 ods. 1, § 293k a § 293l ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov od 11.09.2010 zvýšila navrhovateľovi starobný dôchodok na sumu 137,40 € mesačne podľa čl. 50 ods. 2 a 3 a čl. 52 ods. 1 a 3 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 zvýšený od 01.01.2011 na 139,90 €

mesačne, od 01.01.2012 na 144,60 € mesačne, od 01.01.2013 na 154,80 € mesačne a od 01.01.2014 na 162,80 € mesačne.

Krajský súd skonštatoval, že keďže navrhovateľ získal 28 rokov doby v I. a II. kategórii funkcií, jeho dôchodkový vek je 57 rokov, ktorý dovŕšil dňa XX.XX.XXXX. Nárok na starobný dôchodok mu vznikol v čase, keď sa na vzniknuté nároky už nevzťahovala V. časť zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov. Neskorší zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ani žiaden ďalší predpis nestanovil zánik nároku na dávky dôchodkového zabezpečenia podľa V. časti zákona č. 100/1988 Zb. a právo na tieto dávky podľa § 1 ods. 2 citovaného zákona nezaniká uplynutím času. Nakoľko služobný pomer navrhovateľa skončil dňa 31.03.2002 a následne bol navrhovateľ (ako vyplýva z evidenčných listov dôchodkového poistenia) zamestnaný až od 23.09.2002, nespĺnil zákonnú podmienku nepretržitého zamestnania po vzniku nároku na starobný dôchodok k 31.12.2003, jeho nároky nebolo možné posúdiť podľa § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Poznamenal tiež, že v danej veci odporkyňa rozhodla v súlade s platnými právnymi predpismi a aplikačnou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozsudok NS SR sp. zn. 7So/138/2011). Dôchodok bol navrhovateľovi zvýšený podľa § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení od 11.09.2010, teda tri roky spätne od doručenia žiadosti o zosúladienie nároku na starobný dôchodok. Stav vecí tiež posúdila podľa čl. 50 ods. 2 a 3 a čl. 52 ods. 1 a 3 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009. Krajský súd preto dospel k záveru, že v zmysle námietok navrhovateľa nemožno odporkyňu vytýkať porušenie zákona odôvodňujúce zrušenie jej rozhodnutia. Preskúmané rozhodnutie spolu so zmenovým rozhodnutím podľa názoru krajského súdu zodpovedajú zákonu, sú zrozumiteľné, logické a v dostatočnom rozsahu odôvodnené a preto ich potvrdil ako vecne správne.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietal, že s určitosťou je presvedčený, že už v čase podania svojej žiadosti (o zosúladienie starobného dôchodku s rozhodnutím NS SR sp. zn. 7So/138/2011) zo dňa 11.09.2013 spĺňal všetky zákonné podmienky pre priznanie oveľa vyššieho a objektívnejšie vypočítaného starobného dôchodku, pričom rozhodnutia odporkyne označil za nepreskúmateľné. Trval na tom, že spĺňa podmienky pre vznik oveľa vyššieho starobného dôchodku, resp. pre prepočítanie dávky starobného dôchodku podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Ohradil sa tiež voči kráteniu starobného dôchodku z dôvodu, že v rozhodnutiach odporkyne nie je uvedený žiadny prameň vnútroštátneho práva, na základe ktorého odporkyňa vykonala krátenie starobného dôchodku. Ustanovenie § 261 ods. 1 zákona o sociálnom poistení označil za kontroverzné, bez reálneho základu a majúce za následok znevýhodnenie navrhovateľa ako občana vykonávajúceho službu v ozbrojených silách v porovnaní s občanmi pracujúcimi v civilnom sektore. Postup krajského súdu považoval za rozporný s čl. 12 Ústavy SR. Uviedol, že konaním odporkyne dochádza tiež k jeho diskriminácii oproti poberateľom starobných dôchodkov, v čom videl rozpor s § 3 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní, čo je vina štátu a nedostatočnej vyspelosti a zručnosti jeho orgánov. Čísla, s ktorými pracuje rozhodnutie odporkyne, označil za nesprávne, nepresné a azda aj nezákonné. Obsahom rozsudku krajského súdu sa cíti byť sklamaný, pretože mu nebolo objasnené, z akého dôvodu mu bol priznaný a drasticky krátený starobný dôchodok. Krajský súd podľa neho nepostupoval dostatočne precízne a vyčerpávajúco neodôvodnil svoje rozhodnutie, čo vníma ako porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie, pričom rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí. Navrhol preto, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutia odporkyne zrušil, vec jej vrátil na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 145,83 eur.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil, majúci za to, že krajský súd správne zistil skutkový stav vecí, vec náležite právne posúdil a nezistil nezákonnosť rozhodnutí odporkyne.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté predo dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších

predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

V konaní nebolo sporným, že navrhovateľ ako vojak z povolania získal 28 rokov doby v I. a II. kategórii funkcií, v dôsledku čoho dôchodkový vek dovŕšil dňa XX.XX.XXXX, teda vo veku 57 rokov (§ 132 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení).

Odporkyňa preto nepochybila, keď nárok navrhovateľa na starobný dôchodok v súlade s § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 721/2004 Z. z. posúdila podľa právnych predpisov účinných do 31.12.2003, s odchýlkami ďalej ustanovenými v zákone č. 461/2003 Z. z., pretože rozhodujúcou skutočnosťou je, že dôchodkový vek navrhovateľ dovŕšil dňa XX.XX.XXXX, teda pred 1. januárom 2004.

V prípade navrhovateľa nebolo možné aplikovať ani ustanovenie § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, podľa ktorého by bolo možné sumu starobného dôchodku vypočítať podľa zákona o sociálnom poistení v prípade, ak by navrhovateľ bol k 31.12.2003 nepretržite zamestnaný. Ako vyplýva z predloženého administratívneho spisu, navrhovateľ k 31.12.2003 nepretržite zamestnaný nebol, nakoľko jeho služobný pomer trval do 31.03.2002 a následne bol zamestnaný až 23.09.2002 do 31.07.2003 a potom od 25.08.2003. Nakoľko ide o zákonnú požiadavku vyplývajúcu z uvedeného ustanovenia zákona o sociálnom poistení, neobstojí tvrdenie navrhovateľa, že takáto požiadavka odporkyne je absurdnou anomáliou a zjavne nesplniteľnou. Žiadne ustanovenie zákona odporkyni neumožňuje, aby upustila od tohto, podľa názoru navrhovateľa kontroverzného ustanovenia nemajúceho reálny základ a vedome ho znevýhodňujúceho. Nič na tom nemení ani subjektívne tvrdenie navrhovateľa, že opätovne ho odmietali prijať do služobného pomeru, resp. žiadne pracovné príležitosti v zamestnaní I. (II.) pracovnej kategórii vhodné pre vojenského vyslúžilca vtedy neboli dostupné a fakticky ani neexistovali. Z ustanovenia § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. totiž nevyplýva podmienka nepretržitého obdobného dovtedy vykonávaného zamestnania, ale požiadavka nepretržitého trvania akéhokoľvek, i nižšie kvalifikovaného zamestnania.

Z uvedených dôvodov nie je možné vyhovieť požiadavke navrhovateľa, aby mu bol prepočet starobného dôchodku vypočítaný podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

Z predloženého spisového materiálu nepochybne vyplýva, že žiadosťou doručenou odporkyni dňa 11.09.2013 navrhovateľ požiadal o zosúladenie starobného dôchodku s rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 7So/138/2011 a to od XX.XX.XXXX.

Odporkyňa (nanovo prepočítaný) starobný dôchodok navrhovateľovi priznala až odo dňa 11.09.2010, teda tri roky spätne od doručenia predmetnej žiadosti, ktorý postup plne korešponduje zákonnej úprave uvedenej v § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.

Starobný dôchodok bol navrhovateľovi priznaný od XX.XX.XXXX. V prípade prepočtu starobného dôchodku je preto potrebné zohľadniť aj zvýšenia priznané k starobnému dôchodku na základe rozhodnutia o jeho priznaní (rozhodnutím z 04.10.2011), teda aj za roky 2008, 2009 a 2010, ktorú skutočnosť však odporkyňa opomenula.

Z rozhodnutia odporkyne z 12.12.2014 nie je dostatočne zrejmé (odôvodnené), prečo odporkyňa pri priznaní starobného dôchodku podľa nariadenia č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009, prihliadala aj na dobu

zamestnania po vzniku nároku na starobný dôchodok získanú v Českej republike, teda v inom členskom štáte Únie, keď z listu Ministerstva obrany Českej republiky, Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia v Prahe, sp. zn. 89985/SD-15/13 zo dňa 20.04.2010 vyplýva, že za túto dobu (od 25. augusta 2003 do 17. júna 2008) bol navrhovateľovi týmto úradom priznaný tzv. „dílčí“ starobný dôchodok. Nie je postačujúce v odôvodnení rozhodnutí len poukázať na aplikáciu nariadenia č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 bez vysvetlenia, akým spôsobom odporkyňa uplatnila ustanovenia na ktoré poukazuje a ako konkrétne ich aplikovala v procese nového výpočtu starobného dôchodku, ktorého prepočtu sa navrhovateľ domáhal.

Navrhovateľ sa tiež ohradil voči kráteniu starobného dôchodku podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128) vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Z. z. z dôvodu, že jeho nárok na dávku nevznikol pred 25. októbrom 1991 (deň účinnosti Dohovoru č. 128), ale až dňa 01. apríla 2002, z dôvodu ktorého je aplikácia článku 43 písm. b) Dohovoru č. 128 vylúčená.

Podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

Podľa článku 15 ods. 1 Dohovoru č. 128 krytou sociálnou udalosťou je prežitie ustanoveného veku.

Ustanoveným vekom sa rozumie prežitie dôchodkového veku podľa všeobecného predpisu o sociálnom poistení, ktorým je zákon č. 461/2003 Z. z. Dôchodkový vek navrhovateľa je 57 rokov.

Odvolací súd považuje za potrebné dať do pozornosti, že z pôsobnosti Dohovoru sú v zmysle článku 43 písm. b) vylúčené len tie dávky, ktoré sú poskytované v dôsledku sociálnych udalostí, ktoré nastali, keď už príslušná časť Dohovoru nadobudla účinnosť pre zúčastnený členský štát, pokiaľ nároky na tieto dávky pochádzajú z doby pred spomenutým dňom začiatku účinnosti. Dohovor č.128 nadobudol účinnosť dňa 25. októbra 1991. Keďže ustanovený vek pre vznik nároku na starobný dôchodok navrhovateľ nedovíšil pred uvedeným dňom, ale až po účinnosti Dohovoru č. 128, neopodstatnene sa navrhovateľ domnieva, že ku kráteniu starobného dôchodku v jeho prípade nemalo dôjsť.

Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 250ja ods. 3 veta prvá O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 05.02.2014 v spojení so zmenovým rozhodnutím toho istého čísla zo dňa 12.12.2014 zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie, v ktorom vo veci znovu rozhodne v intenciách tohto rozsudku.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol vzhľadom na úspech navrhovateľa v konaní podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1, § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. a navrhovateľovi priznal náhradu trov konania z titulu poskytnutých právnych služieb advokátom v celkovej výške 145,84 €, a to za 2 úkony vykonané v roku 2015 (prevzatie a príprava zastúpenia + podanie opravného prostriedku) po 64,53 € a k nim prináležiace režijné paušály 2 x 8,39 € podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, keď ide o zastupovanie v konaní v dávkovej veci, v ktorom základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je 1/13 výpočtového základu.

Priznanú náhradu trov konania je odporkyňa povinná zaplatiť na účet právneho zástupcu navrhovateľa v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.